

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ni¹con² Tsá² Gálatas

*Po¹ jmu² sí² lá² hi³ ca³tin¹ tsá² má²lín³ cuáh³²
hín¹³ ti³ hué³² Galacia*

¹ Jná¹³ Po¹, jan² tsá² lín³ ná¹ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², hi³ ca³hiáu³² hnga² Jesús Tsá² lín³ Cristo, ji³ Dió³² Jméi² dí², Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ ca³jenh¹³ tsú² ja¹ hla¹; jun³juáh¹³ hi³ zéi¹ tsáu² yáh³ jná¹³, hi³ sa³jun³ zian² tsá²mí³cuóun² ca³hiáu³² yáh³. ² Jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnöh², tsá² ná¹lín³ náh² cuáh³² hín¹³ ti³ hué³² Galacia ní². La³jín³² tsá² reh² tionh² quiúnh¹ jná¹³ lá² juáh³, ³ hi³ cuí¹ má¹mieh² náh² Dió³² Jméi² dí² ji³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² ní² siáh³, ji³ hi³ jmu³ tsú² siáh³ hi³ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin². ⁴ Jesús hi³ bíh¹ Tsá² ca³jenh³ hnga² hi³ ca³jun³ la³ cun³ rón³² hi³ ca³lí³hnió³ Dió³² Jméi² dí², hi³ jáun² lí¹³ hin³ tso³ quiú¹³ dí², hi³ jáun² lí¹³ liáu³² dí²tsú² ní¹con²hi³hlah³hi³hó³²hi³qui³zia³² hngá¹máh³ lá². ⁵ ¡Cuí¹ lí³quien² bíh¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹hi³nio²! ¡Tson² bíh¹ cu³ti³!

*Tiá² zia³² yáh³ cónh³i¹ cáun² jú¹ chú³² hi³ lí¹³
liáu³²*

⁶ Jlánh¹ lí¹ lín²³ jná¹³ jén³², sa³ tia³juí³² lín³² bíh¹ má²ca³zinh³² hnöh² ti³ có³² Dió³², Tsá² ca³te³ náh² hí³ cun³quionh³ mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Cristo, sa³ má²táunh²³ máh³ náh² ta²¹ cáun² jú¹ chú³² siáh³. ⁷ Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ tson² zia³² yáh³ jú¹ chú³² siáh³

hi³ lí¹³ liáun³ tsú² má¹ná¹; ti³la³ zian² tsá² cáun² lí¹
 má²tsan² honh² bíh¹ náh², tsá² hnió³ zái³² jú¹ chú³²
 quioh²¹ Cristo la³ siáh³. **8** Ti³la³ ní¹juáh³ zian² tsá²
 ca³hléh³ la³ siáh³ jú¹ chú³² ní¹con² hnöh² la³ cónh³
 bíh¹ hi³ má²ca³hléh¹³ jáun² jnoh¹, jáun² quiu³juóu³²
 cuí¹ cha³táunh¹ tsá² hí³, tiá² hi³ jmu³ yáh³ cuí¹
 hin² mi³ tsáh², uá¹jinh¹ hmóu³² bíh¹ jnoh¹, uá¹ hi³
 jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ja³ ti³ hñu³mi³cuú².
9 Má²cá²juáh³² bíh¹ jná¹³ jmí¹tin², hi³ juah³² jná¹³
 siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³²: Ní¹juáh³ zian² tsá² hleh³²
 jú¹ chú³² la³ siáh³ la³ cónh³ bí¹ hi³ má²ca³heh³ náh²,
 jáun² quiu³juóu³² cuí¹ cha³táunh¹ tsá² la³ hí³.

10 ¿He³ lánh³ lí²³ hnöh² ca³ti²¹ jái¹³ hi³ juah³²
 jná¹³ lá²? ¿Hí¹ lí²³ hnöh² hi³ hnó³² jná¹³ hi³ jéi¹³
 tsá²mi³cuóun², ho³ hi³ jéi¹³ Dió³² uá¹? ¿Hí¹ hnó³²
 jná¹³ hi³ tá¹zanh¹ ná¹ re² ní¹con² tsáu² dúh¹? Sá¹jmí¹
 hi³ hnó³²í¹ máh³ jná¹³ hi³ tá¹zanh¹ ná¹ re² ní¹con²
 tsáu², jáun² tiú²uú² jmí¹ lí³ yáh³ jná¹³ quian²¹
 Cristo.

*Lánh³ rón³² lí³ hi³ lí³ Po¹ ti³² tsá² quian³² jë¹
 Dió³²*
(Hechos 9:1-31)

11 Ti³la³ cuí¹ lí³ níh¹³ hnöh² jái¹³ lá² reh², hi³
 jun³juáh¹³ cáun² hi³ cháunh²³ chí¹ tsá²mi³cuóun²
 yáh³ jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³ lá². **12** Hí¹ jan² yáh³
 tiá² hin²ca³cué³ jná¹³ jái¹³ lá², sa³jun³ hi³ zian² tsá²
 ca³ma³ta² yáh³ jná¹³, ti³la³ Jesúz Tsá²lín³ Cristo bíh¹
 ca³híe³ jná¹³ jái¹³ lá².

13 Má²ná¹níh¹ bíh¹ hnöh² he³ lánh³ jmí¹ lí³ jná¹³
 jmí¹tin², jmái¹ hi³ jmí¹ taunh³² jná¹³ jáun² ta²¹ la³

cun³ hi³ taunh³² tsá² *judíos ta²¹. Má²ñih¹ bíh¹ hnöh² he³ lánh³ rón³² jmí¹ hí¹ jmí¹ tsin²¹ jná¹³ tsá² má²lín³ cuáh³² quioh²¹ Dió³², hi³ jmí¹ hnó²¹ jná¹³ hin¹³ hi³ cu³ nió³ jáun². **14** Ca³ti²¹ jui³² hi³ taunh³² tsá² judíos ta²¹, jná¹³ bí¹ jan² tsá² jlánh¹ bíh¹ jmí¹ jmu² ná¹ tiá³ siaun³² hi³ má²ti²¹ ná¹ cuáh³² la³ cónh³ bíh¹ ñí¹ la³jín³² tsá²co¹ jná¹³, tsá² cú²ren² jnöh¹ quiúnh¹, qui¹ jná¹³ bíh¹ jan² tsá² jlánh¹ re² jmí¹ má²tí³² la³jí³² la³ cun³ hi³ jmí¹ ná¹ngi²³ tsá²daun³². **15** Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ja³² mi³ tsí³ bíh¹ Dió³², jáun² ca³quianh³ tsú² jná¹³ la³ cun³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ li³zian² ná¹, hi³ ca³li³ hiún² tsí³ tsú² hi³ té³ jná¹³, **16** hi³ jáun² lí¹³ lí³ cuóun³² jná¹³ Jon² tsú², hi³ jáun² lí¹³ hléh¹³ jná¹³ jú¹ chú³² quioh²¹ tsú² ja¹ *tsá²cá²jo²¹. Jmí¹ lí²¹ jáun² né³, hi¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³ñí¹nga¹³ jná¹³ ní¹juáh³ he³ lánh³ rón³² jmu¹ ná¹, **17** hi³ sa³jun³ ñéi¹ jná¹³ hi³ ní¹jen¹ ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³² tionh² já¹ juú² Jerusalén, tsá² qui³ jmí¹ má²ná¹lín³ hí³ ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³² jmí¹tin² la³ cónh³ bíh¹ jná¹³. Ti³la³ jná¹³ dá² tá²chi²¹ ngau³ ná¹ tí³ hué³² Arabia bíh¹, hi³ jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³jín³² ná¹ siáh³ tí³ juú² Damasco.

18 Jmí¹ la³ má²hní³² mii² jáun² máh³ ñéi¹ jná¹³ já¹ juú² Jerusalén; hi³ jáun² jmí¹ jáun² bíh¹ ca³juoh²¹ jnöh¹ ca³lá² quiúnh¹ Pé¹, hi³ ca³ñí³² jná¹³ quia³hñá³ jmái¹ quiúnh¹ tsú². **19** Ti³la³ hí¹ jan² yáh³ ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³² ní¹ hná¹ jáun² tiá² ca³jen¹ jná¹³, jí³²la³ Jacobo raính²¹ Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí² ca³jen¹ jná¹³. **20** Ma³tson¹³ jná¹³ jái¹³

lá² ní¹ hó²¹ní¹ Dió³², hi³ tiá² ma³cau¹³ yáh³ jná¹³ cun³quionh³ sí² hi³ cuá¹jmu² jná¹³ lá².

21 Jmí¹ lí²¹ jáun² né³, ngau³ jná¹³ tì³ hué³² Siria ji³ Cilicia ní². **22** Hi³ jáun² tsá² reh² tsá² má²lín³ cuáh³² quioh²¹ Cristo zian² tì³ hué¹³ Judea, tiá² jmí¹ má²cuóu³² yáh³ tsú² jná¹³ hi³ hú¹tá¹ ná¹jéinh³ ní¹, **23** jí³²la³ tì³ jmí¹ má²ca³nái³² tsú² hi³ juáh²³ tsáu² la³ lá² bíh¹: “Tsá² jmí¹ hí¹ jmí¹ tsa¹ dí² hí³ jmí¹tin² néh¹ má²hleh³² jú¹chú³² ta³né³², hi³ má²zaíh³² tsú² tsáu² hi³ hniáuh³² chá³² tsú² cáun² tsí³ ní¹con² Cristo, hi³ uá¹jinh¹ chín¹dí¹ hí³ bíh¹ jmí¹ hnió³ hin³ ta²¹ jáun² jmí¹tin²”. **24** Hi³ jáun² jlánh¹ ca³ma³quien² tsú² Dió³² cun³ní¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³.

2

*Tì³² tsá² ná¹quian³² jé¹ Dió³² hen² Po¹
(Hechos 15:1-29)*

1 Jáun² né³, jmí¹ la³ má²quia³quiún³ mii² jáun² máh³ níh¹ jná¹³ siáh³ já¹ juú² Jerusalén quiúnh¹ ná¹ Bernabé, jí³ Tito ní² siáh³ ca³ján³² jná¹³ hi³ níéi¹ tsú² quiúnh¹ ná¹. **2** Níh¹ jná¹³ ní¹ jáun² quí¹ cun³ní¹ hi³ Dió³² ca³jmú³ lin¹ hi³ hniáuh³² níh²¹ jná¹³. Hi³ jáun² já¹ juú² Jerusalén jáun² ca³ngah² jnoph¹ cáun² ní¹ lí¹ ca³ngah² jnoph¹ quiúnh¹ tsá² ná¹ní¹ cuáh³², jáun² ca³chá³ jná¹³ ní¹con² tsá² hí³ he³ lánh³ lí³ jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³ ní¹con²*tsá²cá²jo²¹. Ca³jmú³² jná¹³ la³ ní², quí¹ ní² lí¹ tiá² ca³li³ quien² ta²¹ hi³ má²cá²jmú³² jná¹³ jáun², jí³ hi³ he² hná¹ jmu² jná¹³ ní² siáh³. [Jáun² tsá² hí³ né³, ca³tí³ bíh¹ tsí³ la³ cun³ jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³.] **3** Jáun² né³,

ca³la³ hí¹juáh³ Tito tsá² jmí¹ cuá³ quiúnh¹ yáh³ jná¹³ tiú²uú² hin² ca³di³quiaun³ jmái¹ hi³ ma³ti³² la³ cun³ hi³ jmí¹ ná¹ngi²³ tsú² hi³ *tiu³² tsú² jáun² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², uá¹jinh¹ tsá²cá²jo²¹ bíh¹ tsú².

4 Quí¹ jái¹³ jáun² dá² ca³ma³liáu³² tsá² lí¹juáh³ hi³ lí³ tsá² reh² bíh¹, tsá² jmí¹ má²taunh³² hí³ ta³máih³ ja¹ quiú¹³ jnoh¹ hi³ cá² lan²³ la³ cun³ hi³ táunh²³ jnoh¹ jáun² ta²¹ hi³ má²ná¹liáun¹ dí² cun³ñí¹ hi³ má²ná¹cunh² dí² quiúnh¹ Cristo Jesús. Tsá² hí³ bíh¹ jmí¹ hnió³ hi³ lan¹³ dí² siáh³ la³juah²¹ dúh¹ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés. **5** Ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² lí¹ ca³hen¹³ jnoh¹ hi³ ma³cau² tsá² hí³, quí¹hliá² tiá² ca³lí³hnáu² jnoh¹ hi³ za¹³ jú¹tson² quioh²¹ jú¹chú³² hi³ liáu³² náh² jáun².

6 Hí¹ cáun² jú¹ tson² tiá² lin¹ ca³ma³ta² yáh³ jná¹³ tsá² juáh³ tsáu² hi³ ná¹ñí¹ cuáh³²; hi³ hí¹juáh³ tiá² hniá¹ yáh³ jná¹³ hi³ lí³ ño¹ he³ ná¹lí³ tsá² hí³, quí¹ Dió³² tiá² rá²tsi³² yáh³ héih³² la³ cun³ lánh³ jniá³ tsáu². **7** Ti³la³ cha³ jmí¹ ma³ta² tsú² jná¹³, ti³ ca³lí³tsín² bíh¹ tsú² hi³ Dió³² ca³cué³ jná¹³ ta²¹ hi³ hléh¹³ jná¹³ jú¹ chú³² ñí¹con² tsá²cá²jo²¹, la³jmí¹ ca³chá³ tsú² jáun² jo³cuo² Pé¹ ta²¹ hi³ hléh³² siáh³ jú¹ chú³² ja¹ quioh²¹ tsá² *judíos. **8** Quí¹ Dió³² Tsá² ca³hión³² hí³ Pé¹ hi³ lí¹³*tí³² tsá² quian³² jé¹ Dió³² ñí¹con² tsá² judíos, hi³ bíh¹ siáh³ ca³hiáu³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ tsá²cá²jo²¹.

9 Hi³ jáun² jmí¹ ca³lí³tsín² jáun² Jacobo, Pé¹, ji³ Juan² ní² siáh³, tsá² ná¹lí³ hí³ hi³ chí¹, hi³ Dió³² ca³ja³ mií³ tsí³ hi³ ca³cué³ tsú² jná¹³ ta²¹ lá²,

jmí¹jáun² ca³cué³ tsú² jná¹³ cuo² quiúnh¹ ná¹ Bernabé. La³ ní² ca³jmú³ tsú² hi³ ca³ma³li²¹ hi³ juóh³² jnöh¹ re² quiúnh¹, jí³ hi³ hiún² tsí³ tsú² siáh³ hi³ tsá¹jmú¹³ jnöh¹ ta²¹ ja¹ tsá²cá²jo²¹ tá¹la³ jmu³ tsú² ta²¹ hmóu³² ja¹ tsá² judíos. **10** Ñí¹ jí²¹la³ ti³ ca³mí³ tsú² ñí¹con² jnöh¹ hi³cháu¹ jnöh¹ tsí³hi³ca³tin¹tsá² tia³mii² bíh¹, cáun² hi³ qui³ cun³ jmí¹ má² jmu² bíh¹ jná¹³ ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsin³².

Po¹ tí² jinh²³ Pé¹ já¹ juú² Antioquía

11 Ti³la³ jmí¹ ñéi¹ jáun² Pé¹ já¹ juú² Antioquía né³, ca³tí¹ ca³jinh²¹ jná¹³ tsú² ñí¹ ta³ ñí¹, qui¹ cáun² hi³ tiá² ca³ti²¹ jmu³ bíh¹ tsú² jmí¹ má² jmu² jmí¹ jáun². **12** Qui¹ jmí¹ la³ñí¹ jmí¹ cúh² bíh¹ tsú² quionh³ tsá²cá²jo²¹, ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³cha³táunh¹ ma³ jan² tsá² zéi¹ Jacobo; ti³la³ jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsá² hí³ né³, sa³ ti³ có³² bíh¹ ca³náu² tsú² hi³ tiú²uú² ca³cúh² quionh³ tsá² hí³, qui¹hlíá² jmí¹ juénh² tsú² ñí¹con² tsá² cu³ nió³ quioh²¹ tsá² hí³, tsá² jlánh¹ juáh³ hí³ hi³ cun³ ca³ti²¹ bíh¹ tiú³² tsú² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian². **13** Hi³ jáun² jí³ tsá² judíos tsá² reh² ñí¹ hná¹ ní² bí¹ siáh³ ca³lí³can² quionh³ Pé¹ ca³ti²¹ hi³ jáun², hi³ hí¹ la³ ti³ Bernabé yáh³ ca³lí³can² siáh³. **14** Ti³la³ jmí¹ cá¹jíe²¹ jná¹³ hi³ tiú²uú² ná¹ jmu² yáh³ tsú² re²la³ cun³lí³ jú¹ tson² hi³ hie³² jáun² jú¹ chú³², jáun² ñí¹ ta³ ñí¹ la³jín³²tsá² hí³ ca³juo³ jná¹³ Pé¹ la³ lá²: “Hnú² bíh¹ jan² tsá² judío, ti³la³ má²ca³ma³zián¹³ bíh¹ hnú² la³jmí¹ zian² jan² tsá² cá²jo²¹, jun³juáh¹³ la³jmí¹ zian² jan² tsá² judío yáh³; hi³ jáun² ¿ha³ bí¹ lánh³ rón³² lí¹³ hi³ dí¹quian²¹

nú² jmái¹ tsá²cá²jo²¹ hi³ ma³zian² tsú² la³jmí¹ zian²
jáun² tsá² judíos?"

*Cú²re² liáun³ bíh¹ tsá² judíos quionh³ tsá²cá²jo²¹
cun³quionh³ hi³ cha³² cáun² tsí³*

15 Qui¹ uá¹jinh¹ tiá² lái³ jnoph¹ tsá²cá²jo²¹, tsá²
juáh³ tsú² hi³ ná¹ren² tso³, tí³la³ jnoph¹ né³ lái³ tsá²
cá² mí¹zionh² tsá² judíos bíh¹, **16** tí³la³ cu³ jáun²
né¹ bí¹ jnoph¹ hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí³ chun¹
ní¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ ma³tí³² tsú² la³ cun³
hi³ juáh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, tí³la³
jí³²la³ cun³quionh³ hi³ cha³² tsú² cáun² tsí³ ní¹con²
Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ lí¹³. Hi³ jáun² dá²,
hí¹ la³ tí³ jnoph¹ yáh³ siáh³ má²ca³chá¹³ cáun² tsí³
ní¹con² Jesús Tsá² lín³ Cristo, hi³ jáun² lí¹³ heh³
jnoph¹ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³,
cun³quionh³ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ jnoph¹ ní¹con²
Cristo; jun³juáh¹³ cun³ní¹ hi³ má²lí²má¹ti²¹ jnoph¹
la³ cun³hi³ juáh³ jáun² liei²¹ yáh³. Qui¹ hí¹ jan² yáh³
tiá² hin² lí¹³ lí³ chun¹ ní¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³
má²tí³² jáun² la³ cun³ hi³ juáh³ liei²¹.

17 Jáun² né³, ní¹juáh³ tá¹la³ má²hnáu² jnoph¹ tsá²
judíos hi³ heh³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹
cun³quionh³ hi³ cunh³ jnoph¹ quiúnh¹ Cristo, hi³
má¹li³² jáun² né³ ca³li³jnia² hi³ la³ jmu³² bíh¹ jnoph¹
tso³ la³ má²jmu³² jáun², ¿hí¹ lí¹³ juáh¹³ dí² hi³
Cristo má²tin² tsá² joh¹ hi³ jmu³ tso³? ¡Tiá² jáun²
yáh³! **18** Hi³ ní¹juáh³ la³ má¹quien¹³ jná¹³ siáh³
cáun² hi³ má²lí²jmú³² jná¹³ hi³ tiú²uú² quien², hi³
jáun² la³ jáun² má²li³lin¹ hi³ jná¹³ jan² tsá² tiá²

héih³² má²ti³². **19** Ti³la³ ta³né³² dá² má²zian² jná¹³ hi³ ca³tin¹ Dió³² bíh¹, hi³ jáun² jan² tsá² má²jún¹ bíh¹ jná¹³ ñí¹con² liei²¹, cun³ñí¹ hi³ hnga² liei²¹ jáun² ca³jngah³ jmí¹ tiú²uú² ca³tioh²¹ tsin³² jná¹³ hi³ má¹ti²¹. **20** Lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ ca³jun³ jná¹³ cu³li²¹ quiúnh¹ Cristo jmí¹ cá¹taun³ tsú² jáun² crei²¹; hi³ jáun² dá² jun³juáh¹³ uú² jná¹³ yáh³ la³² zian² ná¹ ta³né³², quí¹ ti³la³ Cristo bíh¹ Tsá² má²zian² hñu³ jmí¹ hñu³ tsin³² jná¹³. Hi³ jáun² la³ cun³ hi³ zian² ná¹ lá² ta³né³² cun³quionh³ ngú³ lá² quion²¹, má²zian² ná¹ cun³ñí¹ hi³ cáun² nio² tsin³² ñí¹con² Jon² Dió³² bíh¹, Tsá² ca³ma³hniau³ hí³, hi³ ca³jienh³ hnga² hi³ jún³ hi³ ca³tin¹ jná¹³. **21** Cun³ tiá²chá¹³ bíh¹ jná¹³ ti³ có³² mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³²; quí¹ sá¹jmí¹ hi³ lí¹³ lí³ chun¹ tsú² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ má²tí³²tsú² jáun² liei²¹, hi³ jáun² hí¹ cáun² tiá² lin¹ ñí¹ la³ jmu³ ta²¹ yáh³ hi³ ca³jun³ jáun² Cristo.

3

¿He³bíh¹ti³quien²: hi¹liei²¹, ho³hi³nio²cáun²tsí³tsú²?

1 Hnoh² tsá² Gálata, jjlánh¹ tiá² jái¹³ ngí²³ hnoph²! ¿Hin² tsánh² má²ca³hia³ ca³jlí³ jmí¹ honh² hnoph²? Cun³quionh³ jú¹ chú³² hi³ má²ca³hléh¹³ bíh¹ jnoph¹ má²ca³má¹jnia¹³ jnoph¹ hnga² Jesús Tsá² lín³ Cristo ñí¹ hó²¹máh¹ náh² hi³ chí¹tón²¹ crei²¹. **2** Juah²¹ dú¹ hnoph² neh²¹: ¿Cá¹hen³ hnoph² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² cun³quionh³ hi³ ca³ma³tih²¹ náh² héih³² hi³ rá¹tioh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ho³ cun³quionh³ hi³ ca³tionh² náh² ta²¹ la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³niéh²

uá¹ náh²? ³ ¡Hnoh² dá² cáun² ná¹lín³ náh² tsá²
 tiá² já¹ngí²³ bíh¹! ¿Hí¹ lín²³ hnoh² hi³ má¹hián¹³
 náh² cun³quionh³ pí³ quián¹³ hmóu³² cáun² hi³
 ca³ma³liauh²¹ náh² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³
 Chun¹ dúh¹? ⁴ ¿Hí¹ tiá² lin¹ ñí¹ la³ má²ca³jmú³
 ta²¹ hí¹ cáun² uá¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ má²ca³ma³tsoh¹
 náh² jáun² honh² dúh¹? ¡Cun³ zia³² bíh¹ ñí¹
 má²ca³jmú³ ta²¹! ⁵ ¿Hí¹ cuen² hnoh² Dió³² Jmí²chí³
 joh¹ jí³ hi³ jmu² tsú² siáh³ hua³jueh³² ja¹ quián¹³
 hnoh² cun³ñí¹ hi³hliá² hnoh² jmuh³² la³ cun³
 héih³² hi³ juáh³ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés? ¡Tiá²
 jáun² yáh³! Qui¹ cun³ñí¹ hi³ táunh²³ náh² ta²¹ la³
 cun³ já¹hi³ má²ca³niéh² bíh¹ náh², jáun² jmu² tsú²
 la³ ñí².

⁶ Sá¹ñí² dú¹ jien¹ náh² tín² hla¹ Há²bran²¹. Tsá²
 hi³ ca³chá³ cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³², hi³ cun³ñí¹ hi³
 jmí¹ nio² jáun² cáun² tsí³ bíh¹ tsú², jáun² ca³heh³
 tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan²tsá² chun¹. ⁷ Hi³ jáun²
 né³, hnoh² hniáuh³² lí³ ñíh¹³ náh², hi³ la³jín³² tsá²
 nio² cáun² tsí³, tsá² la³ hi³ bíh¹ hú¹tá¹ cu³tí³ ná¹lín³
 la³juah²¹ dúh¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹.
⁸ Qui¹ cun³quionh³ Sí² quioh²¹ Dió³² ca³lí³ lin¹ la³
 cun³ jmí¹tin² lín³² hi³ chau²¹ jmái¹ hi³ hen³ Dió³²
 *tsá²cá²jo²¹ la³juah²¹ dúh¹ jan²tsá² chun¹, ñí¹juáh³
 tsá² chá³² cáun² tsí³, jmí¹ ca³záih³ jáun² Dió³² hla¹
 Há²bran²¹ jú¹ chú³² lá²: “Cun³quionh³ hnú² bíh¹
 lí³mieh² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³”. ⁹ Hi³ jáun²
 né³, tsá² cha³² cáun² tsí³ bíh¹ lí¹³ lí³mieh² la³jmí¹
 ca³lí³mieh² jáun² hla¹ Há²bran²¹, tsá² ca³chá³ hi³
 cáun² tsí³.

10 Ti³la³ li³ua³ jan² tsá² cáun² lí¹ hen² tsi³ hi³ li³ chun¹ cun³quionh³ hi³ ma³tí³² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés má¹ná¹, tsá² la³ hi³ má²ca³tin¹ tsa³tánh¹ quiu³juóu³² bíh¹. Qui¹ ní¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²: “La³jín³² tsá² tiá² má²tí³² la³jí³² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ liei²¹, ní¹ hlah³ bíh¹ má²tionh² tsú²”. **11** Má²lin¹ lí¹lin²¹ bíh¹ hi³ tiá² hin² lí¹³ yáh³ li³ chun¹ ní¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ má²tí³² tsú² jáun² liei²¹; qui¹ la³ lá² bí¹ rá¹juáh³ ní¹ Sí² quioh²¹ Dió³²: “Li³ua³ jan² tsá² má²ca³heh³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ní¹ hi³ nio² cáun² tsi³, tsá² la³ hi³ bíh¹ lí¹³ zian²”. **12** Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ lí³ hniáuh³² nio² cáun² tsi³ yáh³ tsú² ní¹juáh³ tsá² hnió³ hi³ heh³ Dió³² cun³quionh³ hi³ ma³tí³² jáun² liei²¹, qui¹ la³ lá² bíh¹ rá¹juáh³: “Ní¹juáh³ tsá² má²tí³² liei²¹ lá², cun³quionh³ hi³ lá² bíh¹ lí¹³ zian² tsú²”.

13 Ti³la³ ca³ti²¹ hi³ jmí¹ chau³jnoh¹ jáun² liei²¹ ní¹ hlah³ né³, Cristo bíh¹ ca³liáu³² dí² jmí¹ ca³ta³zanh¹ tsú² jáun² ní¹ hlah³ cha¹³ dí², qui¹ la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ní¹ Sí²: “Cun³ má²ca³ta³zanh¹ ní¹ hlah³ bíh¹ li³ua³ jan² tsá² jún²³ hi³ chí¹hén² tsoh² hmá²”. **14** La³ ní² ca³lí³ hi³ jáun² cun³quionh³ Jesús Tsá² lí³ Cristo lí¹³ hiáuh³ tsá²cá²jo²¹ hi³ ma³mieh² jáun² Dió³² la³jmí¹ ca³ma³mieh² tsú² jáun² hla¹ Há²bran²¹; hi³ jáun² cun³quionh³ hi³ nio² cáun² tsi³ bíh¹ dí² lí¹³ hián¹³ dí² ca³la³ jái³² Jmí²chí³ Chun¹, Tsá² ca³jmú³ hi³ Dió³² jái¹³ hi³ cuen³.

Liei²¹ ji³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³²

15 Reh², jmu¹ jná¹³ cáun² jái¹³ ñí¹con² hnöh² la³ cun³ hi³ qui³ lí²³ jáun² ja¹ quioh²¹ tsá²mi³cuóun²: Ní¹juáh³ zian² tsá² jmu² nió³², hi³ jáun² quiú² cáun² sí² hi³ rá¹tón³² hi³ jmái² hi³ lin¹ hi³ quien² nió³² jáun², hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ tsunh³ jái¹³ la³ jáun², hi³ sa³jun³ lí¹³ yáh³ na³tsin³ tsú² siáh³ cónh³i¹ cú¹pih²¹ ñí¹ hná¹ jáun². **16** Né³² né³, Dió³² ca³jmú³ jái¹³ ñí¹con² hla¹ Há²bran²¹ la³ má²quionh³ jón²zíh¹ jón²cho¹. Ti³la³ ñí¹ Sí² tiá² rá¹juáh³ yáh³ la³ lá² má¹ná¹: “la³jín³² jon³zíh¹ jon³cháuh³ hnú²”, sá¹jmí¹ hi³ la³ hleh³² hi³ ca³tin¹ juóun³² tsáu²; ti³la³: “jon³zíh¹ jon³cháuh³ hnú²” bíh¹ juáh³. Hi³ ní² né³, jmu² lin¹ hi³ hien² tsú² jan² tsáu² bíh¹, hi³ Cristo bíh¹ Tsá² hí³. **17** La³ cun³ hi³ juanh³² jná¹³ ní², la³ lá² bíh¹ niéh³: Tiá² lí¹³ yáh³ tsúnh¹³ nió³² hi³ ca³ma³tsón² jáun² Dió³², nió³² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² quionh³ hla¹ Há²bran²¹. Qui¹ cun³ tiá² lí¹³ yáh³ hi³ juáh¹³ hi³ tiú²uú² lí³quien² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ñí¹con² tsú² cun³quionh³ liei²¹ hi³ cua³ jáun² jmí¹ la³ má²quiún³ nio² hñña³láu³ tsí²¹ quiu³quia³ mii² jmí¹ má²cáin² jáun². **18** Qui¹ sá¹jmí¹ hi³ cun³quionh³ hi³ má¹ti²¹ dí² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés jmí¹ la³ hiáu¹³ dí² hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² jái¹³ hi³ cué³², jáun² jun³juáh¹³ uú² hiáu¹³ dí² cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² yáh³ Dió³²; ti³la³ hi³ ca³chiauh³ jáun² hla¹ Há²bran²¹ má¹ná¹, cáun² lí¹ ca³cué³ bíh¹ Dió³² hi³ jáun² ñí¹con² tsú², cun³ñí¹ hi³ ca³jmú³ dí² jái¹³ bíh¹.

19 Jáun² né³, ḡha³ dá² jinh¹ jmu³ ta²¹ liei²¹

quioh²¹ hla¹ Moisés? Qui¹ hi³ jáun² dá² lí¹ cua²¹ chí¹cáin²bíh¹, hi³ ti³ lí¹ ca³ma³li²¹ he³lánh³ lí³tsáu¹³ tsáu². Jí³²la³ ti³ ca³jmú³ ta²¹ tá¹la³ tiá² má²cuán² jáun² “jan² Tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹” hí³ bíh¹, Tsá² ca³juáh³ tsú² hí³ cuen³. Ti³la³ hi³ ca³ti²¹ liei²¹ jáun² má¹ná¹, ca³cué³ Dió³² hi³ jáun² cun³quionh³ tsá²cuú² tsá²ta³ bíh¹ ñí¹con² hla¹ Moisés, tsá² jmí¹ lín³ hí³ tsá² zenh² ja¹ quioh²¹ tsáu² quionh³ Dió³². **20** Ti³la³ tiá² tsá² zenh² ja¹ hniah³ yáh³ ñí¹juáh³ jan² tsá² jmu² hnga² la³ cun³ hi³ ñí¹jmu³; hi³ la³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ Dió³² siáh³ jmu² cú² hnga² tán¹ la³ cun³ hi³ ñí¹jmu³.

Ta²¹ hi³ jmu² liei²¹

21 Ti³la³ jáun² né³, ¿hi¹ siáh³ uá¹ lí³ ta²¹ quioh²¹ liei²¹ la³ cónh³ bí¹ ta²¹ hi³ jmu² jáun² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² dúh¹? ¡Tiá² jáun² yáh³! Qui¹ sá¹jmí¹ hi³ ca³hiauh³ tsú² cáun² liei²¹ hi³ jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú², hi³ jáun² jmí¹ la³ lí¹³ bíh¹ hi³ lí³ chun¹ tsú² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ jmí¹ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ juáh³ liei²¹ jáun². **22** Ti³la³ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² má¹ná¹, hi³ la³jín³² bíh¹ tsáu² ná¹ziaunh² tiá³ tso³. La³ ní² lí³, hi³ jáun² ní¹ má¹ca³li³tsin² tsú² hi³ ná¹ziaunh² tso³, má²lí¹³ he³ tsú² la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ñí¹con² tsá² taunh³² ta²¹ cun³quionh³ hi³ chá³² tsú² jáun² cáun² tsí³ ñí¹con² Jesús Tsá² lín³ Cristo.

23 Ti³la³ jnöh¹ tsá² *judíos má¹ná¹, ñí¹con² liei²¹ bíh¹ jmí¹ ná¹tsau³ jnöh¹, ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³li³ lin¹ hi³ lí¹³ liáun³ tsáu² cun³quionh³ hi³ chá³²

tsú² jáun² cáun² tsí³ ní¹con² Cristo. **24** Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ ca³ta³tauh¹ jnoh¹ cu³tiá³ jo³cuo² liei²¹, ca³la³ ní¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ cuán¹³ Cristo, hi³ jáun² lí¹³ lái³ jnoh¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ ní¹ má¹ca³chá¹³ jnoh¹ cáun² tsí³ ní¹con² tsú². **25** Né³² né³, tiú²uú² tiauh² yáh³ dí² jo³cuo² liei²¹ la³ cun³ jmí¹ ca³lí³ lin¹ hi³ ní¹con² Cristo bíh¹ la³ lí¹³ chá³² tsú² cáun² tsí³. **26** Qui¹ la³jín³² bíh¹ hnöh² má²lín³ náh² jon² Dió³² cun³ní¹ hi³ má²ca³cháh¹ hnöh² cáun² honh² ní¹con² Jesús Tsá² lín³ Cristo. **27** Hi³ la³jín³² hnöh², tsá² má²ca³ma³lih²¹ náh² hi³ má²cá²cunh³ bíh¹ náh² quiúnh¹ tsú² cun³quionh³ hi³ má²cáun³ náh² jáun² jmái¹, hnöh² bíh¹ tsá² má²ná¹lái¹ náh² Cristo. **28** Jáun² tiú²uú² hin² zian² yáh³ tsá² judío ho³ tsá²cá²jo²¹, *tsá² má²dí¹hlánh¹ ho³ tsá² zian² hi³ ca³tin¹ hnga², tsá²ñuh² ho³lá²dá² tsá²mi³; qui¹ ní¹juáh³ má²cá²cunh³ bíh¹ náh² quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, jáun² cá² ní¹tsáu² bíh¹ má²lín³ náh². **29** Hi³ jáun² ní¹juáh³ lín³ náh² tsá² joh¹ Cristo, hi³ jáun² má²lín³ bíh¹ náh² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹, hi³ jáun² hián¹³ bíh¹ náh² hi³ cué³² Dió³², la³ cun³ jái¹³ hi³ má²ca³jmú³ tsú² jáun².

4

1 Lí¹³ bíh¹ juanh²¹ jná¹³ siáh³ la³ lá²: Ní¹juáh³ zian² jan² tsá¹míh¹ hi³ ca³tin¹ hiáuh³ la³ cun³ lí³ quiau³ hi³ ca³quiú² jáun² hla¹ jméi², tí³la³ tá¹la³ tiá² má²ca³lí³ pan¹ tsú² né³, hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ za² ní¹con² tsú² quionh³ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹,

uá¹jinh¹ hí³ bíh¹ tsá² quioh²¹ ca³la³ jí³² hi³ jmí¹
 quioh²¹ jméi². **2** Qui¹ tá¹la³ tiá² má²cá²chó³² jmái¹
 hi³ ca³tón³ jáun² jméi² tsú² hi³ hiáuh³ hi³ quioh²¹,
 jáun² cáun² má²tí³² bíh¹ tsú² tín² ca³la³ jí³² hi³ juáh³
 tsá² jmu² hua³hí¹³ tsú². **3** La³ jáun² bíh¹ jmí¹ lí³
 ñí¹con² jnoph¹ tá¹la³ tiá² jmí¹ má²ca³tsin¹³ jáun² mii²
 quiú¹³ dí², hi³ jmí¹ ná¹lái³ jnoph¹ la³juah²¹ dúh¹ tsá²
 má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² tsá²cuú² tsá²chín³, tsá² jmu²
 héih³² hngá¹máh³lá². **4** Ti³la³ jmí¹ ca³tsin¹³ jmái¹ hi³
 má²tón³² né³, Dió³² ca³zen³ Jon² hi³ ca³li³zian² hñu³
 héin¹ hñu³ tsí³ jan² tsá²mí³, hi³ cuan³ tsú² la³juah²¹
 dúh¹ jan² tsá² *judío hi³ ca³tin¹ ma³tí³² liei²¹. **5** La³
 ní² bíh¹ cuan³ tsú² hi³ cua³liau³ jnoph¹, tsá² jmí¹
 ná¹tsau³ jnoph¹ ñí¹con² liei²¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹
 má²lí¹³ heh³ jnoph¹ Dió³² hi³ lí¹³ jnoph¹ jón²zíh¹ tsú².
6 Hi³ jáun² bíh¹ ca³zen³ siáh³ Dió³² Jmí²chí³ quioh²¹
 Jon² hñu³ honh² hnoph² uá²jaí³², hi³ jáun² lí³lin¹ hi³
 hnoph² siáh³ má²ná¹lí³ náh² jón²zíh¹ tsú²; hi³ jáun²
 Jmí²chí³ hi³ né³ cha³² tiá³ tsí³ dí² hi³ za²³ dí² Dió³²
 “¡Tia²¹!” **7** Jáun² né³, tiú²uú² lí³ yáh³ hnú² jan² tsá²
 má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² héih³² hi³ ná¹ngí²³ jáun² tsáu²,
 quí¹ jon² Dió³² bíh¹ má²lí³ hnú². Hi³ cun³ñí¹ hi³
 má²lí³ hnú² jáun² jon² tsú² né³, jáun² cué³² bíh¹
 tsú² la³ cun³ hi³ ca³ti²¹ hi³ hiáuh³ jáun² jí³lin² jon²
 tsú².

Hi³² tsí³ Po¹ hi³ ca³tin¹ tsá² tanh² ta²¹ Dió³²

8 Qui¹ jmí¹tin² jmí¹ tiá² má²cuóun³² náh² Dió³²,
 jmí¹ lí³ náh² tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² tsá²cuú²
 tsá²chín³, tsá² lí¹ ná¹jmu² hí³ hi³ lí³ dió³². **9** Ti³la³

ta³né³² né³, ta³ má²cuóun³² hnloh² Dió³², ho³ ti³
 re² juanh²¹ jná¹³ cù²jueh³² hi³ Dió³² má²cuóu³²
 hnloh², tiú²uú² jmí¹ ca³tín¹ yáh³ náh² hi³ jinh¹
 siáh³ ñí¹con² héih³² tsí¹juí³ jáun² quioh²¹ tsá²cuú²
 tsá²chín³, héih³² tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹, hi³ tianh¹³
 náh² siáh³ hi³ má¹tih²¹ náh² ñí¹con² tsá² hí³. ¹⁰ Sa³
 hmah³²í¹ máh³ náh² jmái¹ ná¹hi¹³, jmái¹ hi³ ti³² ma³
 cun³ tsá³, ji³ hi³ ma³quien¹³ náh² siáh³ ma³ cáun²
 zíh², ji³ mii² ní². ¹¹ Jlánh¹ hi³² tsín³² jná¹³ ní¹juáh³
 ta²¹ hi³ ca³jmú³² jná¹³ ja¹ quián¹³ hnloh² tiá² lin¹ ñí¹
 la³ ca³lí³quien² yáh³.

¹² Hnloh² reh², mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnloh² ca³la³
 jonh³ jmí¹ tsín³² hi³ jmúh¹³ tiá³ náh² pí³ hi³
 má¹zián¹³ náh² la³jmí¹ zian² jná¹³, qui¹ ja³bí¹
 jná¹³ má²ca³ma³zián¹³ ná¹ la³jmí¹ zian² hnloh²,
 *tsá²cá²jo²¹. Jun³juáh¹³ zia³² cáun² hi³ hlah³ hi³
 má²ca³jmuh³ yáh³ hnloh² ñí¹con² jná¹³, hi³ jáun²
 juanh³² jná¹³ la³ ní². ¹³ Qui¹ la³ cun³ má²ñíh¹ náh²,
 hi³ cun³ñí¹ hi³hliá² ca³lí³ tsáun¹ bíh¹ jná¹³, hi³ jáun²
 bíh¹ lí³ hi³ ca³hléh³ jná¹³ jú¹ chú³² ñí¹con² hnloh²
 jmí¹ la³ñí¹. ¹⁴ Mí¹ui³ hi³ ca³quiúnh³² jná¹³ jáun² né³,
 ca³lí³ cáun² liá¹ héi² ñí¹con² hnloh² bíh¹, ti³la³ hnloh²
 má¹ná¹, tiá² ca³jmuh³ yáh³ náh² hi³ tiá² quiú² tiá²
 jéi²³ náh² jná¹³ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ lín³ jná¹³ la³ jáun²,
 sa³jun³ ca³chau¹ náh² jná¹³ ti³ có³². Ti³la³ hnloh² dá²
 ca³he³ bí¹ náh² jná¹³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá²cuú²
 tsá²ta³ Dió³², la³jmí¹ lí³ hi³hnga² Jesucristo ca³chó³²
 ta³ máh¹ hnloh². ¹⁵ Jáun² né³, ¿ha³ dá² jinh¹ ngau³
 hi³ jmí¹ hiún² jáun² honh² náh²? Lí¹³ zíh¹³ jná¹³ jú¹
 tson² hi³ ca³tín¹ hnloh² ñí¹con² tsáu², hi³ hí¹ la³ ti³

jmí¹ chíh¹ yáh³ hnöh² mí¹máh¹ hi³ jmí¹ cuéh¹ náh² jná¹³, sá¹jmí¹ hi³ jmí¹ lí¹³ dúh¹. **16** Ti³la³ né³² né³, ¿hí¹ má²hau² hnöh² jná¹³ ta³né³² qui¹hlíá² hléh²³ jná¹³ jú¹ tson² ñí¹con² náh²?

17 Tsá² hí³ dá² jlánh¹ jmu² pí³ hi³ han³ náh² ti³ con², ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ hu²¹ re² tsí³ yáh³ tsú² má¹ná¹. La³ cun³ hi³ hnió³ tsá² hí³ jmu³, hi³ quin³ hnöh² ñí¹con² jnöh¹ bíh¹, hi³ jáun² má¹lí³² jáun² né³ háih¹³ hnöh² honh² ñí¹con² tsú² hmóu³². **18** Né³² né³, ní¹juáh³ hi³ ca³ti²¹ cáun² hi³ chu²¹ bíh¹ jmu² tsáu² pí³ hi³ janh²¹ tsáu², jáun² re² lí³² bíh¹ hi³ jmu² tsú² la³ jáun²; ti³la³ cuí¹ jmu¹ tsú² la³ jáun² jmái¹ ca³la³ jí³² má¹ná¹, jun³juáh¹³ jmáh³la³ tá¹la³ cuon¹ jná¹³ quiúnh¹ yáh³ hnöh². **19** Hnöh² jón³, cuá¹zian² jná¹³ ca³la³ jmí¹ zian² jan² tsá²mi³ hi³ quieh² héin¹ ní¹ má¹ti³ ñí¹ li³zian² jon², ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ má²zian² náh² tán¹ hián² la³jmí¹ zian² Cristo. **20** ¡Sá¹jmí¹ hi³ cuon¹ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ hnöh² ta³né³² dúh¹, hi³ jáun² jmí¹ lí¹³ hléh¹³ jná¹³ ca³lá² la³ siáh³; jlánh¹ tiá² ño¹ ná¹ he³ jmu¹ hi³ ca³tin¹ hnöh²!

Nóh³² quioh²¹ hla¹ Agar quionh³ hla¹ Sara

21 Hnöh², tsá²jlánh¹ hniá¹ náh² hi³ má¹tih²¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ¿há¹ tiá² má²ca³niéih² hnöh² he³ juáh³ liei²¹ jáun²? **22** Ní¹ jáun² rá¹juáh³, hi³ hla¹ Há²bran²¹ ca³lí³zian² gon³ jon²: jan² jon² tsú² quionh³ tsá²mi³ tsá² jmí¹ má²cuá¹hlánh¹ joh¹, hi³ jan² né³ca³lí³zian² quionh³tsú²tsá²mi³ ñí²cuo², tsá² zian² hí³ hi³ ca³tin¹ hnaga². **23** Jon² tsá²mi³ tsá² jmí¹ má²cuá¹hlánh¹ ca³lí³zian² la³ cun³ qui³ lí²zian²

dáin² bíh¹, ti³la³ jon² tsá²mi³ tsá² zian² hí³ hi³
 ca³tin¹ hnga² má¹ná¹, ca³li³zian² cun³quionh³ jái¹³
 hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² jmí¹tin² bíh¹. 24 Hi³ lá² dá²
 lí³ cáun² nóh³² bíh¹. Tá¹ gon³ tsá²mi³ hí³ lín³ la³jmí¹
 lí³ tun³ ñí¹ nió³². Cáun² nió³² jáun² hiauh³ tsú² tsí³
 mág³ Sinaí, nió³² hi³ lí³ jáun²la³jmí¹ lín³ hla¹tsá²mi³
 Agar; hi³ jáun² tsá² jmúh³² ta²¹ nió³² jáun² né³,
 ná¹lí³ tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² héih³² quioh²¹
 nió³² jáun² bíh¹, la³jmí¹ tí² lín³ jáun²jon² tsá²mi³ hí³
 jan² tsá² má²dí¹hlánh¹. 25 Hi³ jáun² tsá²mi³ Agar
 hí³ né³ lín³ henh¹³ quioh²¹ hi³ ca³li³ jáun² tí³ mág³
 Sinaí hi³ zeh² jáun² tí³ hué³² Arabia. Ja³bí¹ la³ jáun²
 lín³ tsú² siáh³ henh¹³ quioh²¹ la³jín³² tsá² judíos
 hín¹³ tí³ juú² Jerusalén nio² ñí¹ hué²¹ lá², qui¹ ja³bí¹
 tsá² hí³ siáh³ ná¹lí³ la³jmí¹ lín³ tsá² má²ná¹hlánh¹
 uá²jai³². 26 Ti³la³ tsá²mi³ zian² hí³ hi³ ca³tin¹ hnga²
 né³, lín³ henh¹³ quioh²¹ juú² Jerusalén hi³ nio² tí³
 hñu³mi³cuú² bíh¹, qui¹ tsá² má²hín¹³ tí³ juú² jáun²,
 tiú²uú² lín³ yáh³ la³jmí¹ lín³ tsá² má²dí¹hlánh¹; hi³
 jnoh¹ né³ má²tiauh² dí² jo³cuo² juú² Jerusalén jáun²,
 la³jmí¹ lí³ hi³ mí¹ziú¹³ dí² juú² jáun². 27 Qui¹ ñí¹ Sí²
 rá¹juáh³ la³ lá² hi³ ca³tin¹ tsá²mi³ tsá² zian² hí³ hi³
 ca³tin¹ hnga²:

Ma³hiún¹³ hnú² honh² tsá²mi³, tsá² tiá² dáin² can²³,
 hnú² tsá² tiá² jónh³² zian²;

tí¹ hoh³ hnú² hi³ hiún² honh² tsá² tiá² cuin² nú² he³
 lánh³ quieh² héin¹ tsú² ñí¹ má¹ti³ ñí¹ li³zian²
 jon².

Qui¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ juóun³² jón²zíh¹ tsá²mi³ tsá² lí¹

já¹cuín³ lí¹³,
la³ cónh³ bíh¹ tsá²mi³ tsá² zian² ñí²cuo².
28 Jáun² né³ reh², hnöh² bíh¹ ná¹lín³ la³jmí¹
lín³ Isaac; hi³ ná¹lín³ náh² jón²zíh¹ Dió³², tsá²
má²ca³li³zian² náh² la³ cun³ rón³² lí³ jái¹³ hi³
ca³jmú³ jáun² Dió³² jmí¹tin². 29 Quí¹hliá² ñú²míh¹,
tsá² ca³li³zian² hi³ jmí¹tin² la³ cun³ qui³ lí²zian²
tsáu², ca³hí¹ ca³tsín¹ bíh¹ ñú²míh¹ tsá² ca³li³zian²
hi³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹; hi³ la³
jáun² bíh¹ ná¹lí²³ uá²jai³² la³ ti³ ta³né³². 30 Ti³la³
¿he³ lánh³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² dúh¹? Hi³ rá¹juáh³ jáun²
la³ lá²: “Chin³² tsá²mi³ tsá² má²dí¹hláñh¹ ní² la³
má²quionh³jon², quí¹jon²tsá²mi³tsá²dí¹hláñh¹tiá²
ca³tin¹ yáh³ lí³quioh²¹ cu³tsa³² la³ cun³ hi³ hiáuh¹³
ñú²míh¹jon²tsá²mi³ ñí²cuonh² hnú², tsá² zian² hi³
hi³ ca³tin¹ hnga²”. 31 Hi³ jáun² né³ reh², jun³juáh¹³
jón²zíh¹ tsá²mi³ tsá² má²dí¹hláñh¹ yáh³ dí², ti³la³
ná¹lái³ dí² la³jmí¹ lí³ jón²zíh¹ tsá²mi³ tsá² zian² hi³
ca³tin¹ hnga² bíh¹.

5

Tianh³ náh² tiá³ ca³ti²¹ hi³ má²ná¹liáun¹ náh²

1 Né³² né³, Cristo bíh¹ ca³liáu³² dí², hi³ jáun² lí¹³
ziáun² dí² re² hi³tiú²uú² lái³ dí²*tsá² má²dí¹hláñh¹.
Hi³ jáun² tianh³ náh² tiá³, hi³ ha³ lí²uú² cué²
náh² jái¹³ hi³ lan¹³ náh² siáh³ la³jmí¹ lí³ tsá²
má²dí¹hláñh¹ ñí¹con² liei²¹ jáun².

2 Sá¹ní² niéi² náh². Jná¹³ Po¹, juo³ jná¹³ hnöh², hi³
ñí¹juáh³ hnáuh² hnöh² hi³ tonh²¹ náh² hi³ má¹tih²¹
la³ cun³ hi³ ná¹ngí²³ tsú², hi³ *tiu³² tsú² jáun² chí²

láu² hná¹³ ñí¹ zian², hí¹ cáun² tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹
 yáh³ Cristo ñí¹con² hnöh² ñí¹juáh³ la³ jáun². ³ Jáun²
 hnó³² jná¹³ juo¹³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³² lí³ua³ jan²
 tsá² hnió³ tiú³² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², hi³ tsá²
 la³ hí³ má²ca³tin¹ ma³tí³² siáh³ ca³la³ jí³² héih³²
 ñí¹ hná¹ ñí² uá²jaí³². ⁴ Hnöh² tsá² lí¹ líⁿ²³ náh²
 hi³ lí¹³ lí³ chun¹ náh² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³
 ma³tih²¹ náh² liei²¹, ha³ tiú²uú² taunh² yáh³ Cristo
 hó¹ñí¹ hnöh²; hi³ tiú²uú² ta²¹ jmu² ya³ siáh³ mií³
 hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³² ñí¹con² náh². ⁵ Ti³la³ jnöh¹
 má¹ná¹, cun³quionh³ hi³ má²hau³ jáun² Jmí²chí³
 Chun¹ bíh¹ cáun² ná¹hé² ná¹jan³² jnöh¹ hi³ heh³
 Dió³² jnöh¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, cun³ñí¹
 hi³ má²ca³chá¹³ jnöh¹ cáun² tsí³. ⁶ Qui¹ lí³ua³ jan²
 tsá² má²cá²cunh³ quionh³ Jesús Tsá² líⁿ³ Cristo, hi³
 jáun² tiú²uú² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ yáh³ ñí¹juáh³ hi³
 ná¹tú¹ ho³ tiá² ná¹tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² tsú².
 Ti³la³ la³ cun³ hi³ quien² má¹ná¹, hi³ chá³² tsú²
 cáun² tsí³ ñí¹con² Cristo bíh¹; hi³ lí³ lin¹ hi³ tson²
 nio² cáun² tsí³ tsú² cun³quionh³ hi³ hnio³ tsú² tsáu².

⁷ Re² bíh¹ jmí¹ hí¹cua³táunh¹ hnöh². ¿Hin²
 tsánh² má²ca³ma³cau² hnöh², hi³ jáun² tiú²uú² ta²¹
 táunh²³ hnöh² jú¹ tson²? ⁸ Jun³juáh¹³ jái¹³ hi³
 ja³ ñí¹con² Dió³² Tsá² má²ca³te³ hi³ ya³ náh² jái¹³
 hi³ má²ca³ma³cau² náh² jáun² tsáu². ⁹ Ha³ lí²
 cui¹ cha³có³ honh² náh² jái¹³ hi³ juáh³ jáun²:
 “cun³quionh³ cú¹pih²¹ tie³ bíh¹ zau³² tá¹ cá² pienh¹
 cán¹”. ¹⁰ Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² quiúnh¹
 Ti³² Juo¹³ dí², jáun² cáun² bíh¹ nio² tsín³² jná¹³ hi³
 ca³tin¹ hnöh², hi³ tiá² líⁿ¹³ yáh³ hnöh² la³ siáh³.

Tí³la³ hi³ ca³tín¹ tsá² má²tsan² hí³ honh² hnöh²
 má¹ná¹, Dió³² bíh¹ ma³tson¹³ tsá² hí³, cuí¹ hin² mi³
 tsánh².

11 Hi³ ca³tín¹ jná¹³ huen² né³ reh², sá¹jmí¹ hi³
 jmu²i¹ mäh³ jná¹³ héih³² hi³ tiú³² tsú² chí² láu²
 hná¹³ ní¹ zian², hi³ jáun² tiá² jmí¹ lí³ hau² yáh³ jná¹³
 tsá² *judíos; quí¹ sá¹jmí¹ la³ jáun² düh¹, jáun² tiá²
 hlah³ jmí¹ jeinh²¹ yáh³ tsú² hi³ hléh²³ jná¹³ jái¹³ hi³
 ca³tín¹ Cristo, Tsá² ca³taun³ hí³ crei²¹, hi³ lí¹³ hin³
 tsáu¹³ tsáu². **12** Tí³la³ hi³ ca³tín¹ tsá² má²tsan² hí³
 honh² hnöh² hi³ jlánh¹ jmu² quién² hi³ tiu³² tsú²
 jáun² chí² láu² hná¹³ ní¹ zian² né³, jsá¹jmí¹ hi³ tiú³²
 bíh¹ tsú² cù²jueh³² tá¹ cáun² quioh²¹ hmóu³² düh¹!

13 Quí¹ hnöh² dá² ca³lí³tén¹ náh² hi³ lín¹³ náh²
 tsá² tiú²uú² liei²¹ jmu² héih³² ní¹con² bíh¹. Tí³la³
 jun³juáh¹³ hi³ hniáuh³² ní¹táunh¹ náh² cun³ tñ²
 honh² hmóu³² yáh³ cun³ní¹ hi³hliá² má²ca³liáun³
 náh²; quí¹ tí³ re² bíh¹ má¹con²¹ náh² tsá²ján²
 tsá²ján² cun³ní¹ hi³ hnáu³ náh². **14** Quí¹ la³ji³²
 héih³² quioh²¹ liei²¹ bíh¹ má²lí²ma³ti³² tsú² ní¹juáh³
 hi³ má²lí²ma³ti³² tsú² héih³² lá²: “Ma³hno¹ hnú²
 tsá²mi³cuóun² renh² la³jmí¹ hno³ nú² huen²”.
15 Tí³la³ hua³hín¹³ náh² jmu³, quí¹ ní¹juáh³ má²tún²
 hmóu³² bí¹ náh² la³ ná¹quí² ná¹jmí²³ náh² renh²
 la³jmí¹ jmu² tsái², jáun² cun³ chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³
 hin¹³ náh² renh² tsá²ján² tsá²ján² ní¹juáh³ la³ jáun².

*Tsá² zian² la³ cun³ hi³ hnió³ ngú³, ji³ tsá² zian²
 cun³quiónh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹*
(Romanos 8:1-13)

16 Hi³ jáun² né³, juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh²: Hi³ hniáuh³² má¹zián¹³ náh² la³ cun³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹, qui¹ cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ tiú²uú² lí¹³ ñí¹táunh¹ náh² la³ cun³ tñ² honh² náh² hmóu³².

17 Qui¹ ngú³ quioh²¹ tsú² dí¹quian¹ hi³ jmu³ jmáh³la³ hi³ tiá² jéih³² Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, hi³ Jmí²chí³ hí³ né³ hnió³ hi³ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ tiá² jéih³² ngú³; qui¹ hi³ jan² hi³ jan² bíh¹ tsú² ná¹háun³. Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² tion¹³ yáh³ náh² hi³ jmúh¹³ la³ cun³ hi³ hnáuh² náh² jmúh¹³.

18 Ti³la³ ní¹juáh³ la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹ má²zian² hnoh², jáun² tiú²uú² liei²¹ jmu² yáh³ héih³² ñí¹con² náh².

19 Lin¹ lín²¹ bíh¹ hin² tsánh² zian² cun³ tñ² tsí³ hmóu³²; uá¹la³ cun³ hi³ lí¹ jmú² lí¹ tsau³² tsú², ho³ hi³ jmu² tsú² hi³ hlah³ hi³ tiá² jí², ho³ hi³ jmú² tsau³² tsú² hi³ hlah³ hi³ hó³² la³jmí¹ jmú² tsau³² jáh³, **20** ho³ hi³ má²tsú² má²jónh³² tsú² dió³² tsá² láin¹, ho³ hi³ jmu² tsú² ta²¹ la³ jmu² ti³² mí³ tsá² hláinh¹. Tsá² la³ hí³ hó² uon² tsáu², hi³ hnió³ hniéi², hi³ chéih³² siáh³, hi³ jlánh¹ né³² cánh³ míh²³ tsí³ siáh³, hi³ cáun² jmu² tsú² siáh³ lí³ua³ cáun² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ hnga². Tsá² la³ hí³ jmu² siáh³ hi³ ná¹tsoh³, hi³ ná¹lí³ ma³ quin³² ma³ cu³ nió³ tsáu², **21** hi³ lín³ tsú² tsá² uóu³² tsí³, [tsá² jngih² tsáu²], tsá² hen², tsá² jlié³ teh¹, hi³ hliáun³ ñí¹ bíh¹ siáh³ hi³ jmú² hi³ tsau³² tsú² ñí¹ hná¹ ní². Juanh³² jná¹³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jein³² la³ cun³ hi³ má²cá²juáh³² jná¹³ jáun² jmí¹tin², hi³ lí³ua³ jan² tsá² jmu² hi³ la³ ní², tiá² chanh²¹ yáh³ tsú² hñu³mi³cuú² ñí¹ cuá¹quien² Dió³².

22 Ti³la³ Jmí²chí³ Chun¹ má¹ná¹, jmu² hi³ lí³ tsú² jan² tsá² hnio³ tsáu² bíh¹, tsá² hiún² tsí³, tsá² tiá² hniéi² hnió³ quionh³ tsáu², tsá² juenh² tsí³, tsá² ja³² mií³ tsí³, tsá² chun¹, tsá² má²tí³² jë¹, **23** tsá² jmu² hi³ tsí¹juí³ hnga², ji³ tsá² tí² jinh²³ hnga² ní² siáh³. Hí¹ cáun² liei²¹ tiá² zia³² yáh³ hi³ juáh¹³ hi³ tiá² lí¹³ jmu³ tsú² hi³ la³ ní². **24** Hi³ tsá² má²tionh² jo³cuo² Cristo né³, má²ca³quin³ ti³ có³² la³ji³² hi³ jmí¹ dí¹quian¹ ngú³ quioh²¹, la³cun³la³ji³² hi³ jmí¹ hniá¹ tsú² jmu³, ji³ la³ji³² hi³ jmí¹ dí¹quiaunh²¹ tsí³ tsú² ní² siáh³. **25** Jáun² né³, cun³ní¹ hi³ má²ca³jmú³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ hi³ má²ziáun² dí² hi³ hmai²¹, jáun² la³ jáun² bí¹ siáh³ ca³ta¹ dí² cue¹³ tsú² jái¹³ hi³ jmu³ héih³² ní¹con² dí² ca³ti²¹ la³ji³² hi³ jmu³² dí².

26 Tiá² hniáuh³² yáh³ jmú¹³ dí² tonh², sa³jun³ hi³ má¹tsan¹³ dí² tsí³ tsá²ján² tsá²ján², hi³ sa³jun³ hniáuh³² yáh³ jmú¹³ dí² uóu³² tsí³ ja¹ quiú¹³ dí² hmóu³².

6

Ma³háun³ náh² tsá²ján² tsá²ján² náh²

1 Hnoh² reh², ní¹juáh³ zian² ma³ jan² tsá² má²cá²tánh³ tso³, hi³ jáun² hnoph² tsá² ná¹pin³ jmí²chí³ quián¹³ náh² hniáuh³² má¹hon¹ náh² tsú², hi³ jáun² jeinh²¹ jmí¹ tsí³ tsú² ní¹con² Dió³²; ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ hniáuh³² jmúh¹³ náh² quien² má¹ná¹, tá¹la³ tí¹ jinh²¹ náh² tsú². Hi³ ma³quin³² ma³ jan³² náh² hniáuh³² jmúh¹³ siáh³ hua³hín¹³ lí³², qui¹ ní² lí¹ ca³li³ zia³² siáh³ uá²jai³² hi³ cá² lau²³ siáh³

hmóu³² hnloh². ² Ma³hon¹ náh² tsá²ján² tsá²ján²
li³ua³ cáun² uu³mí²tsi³² hi³ zia³² quioh²¹, hi³ jáun²
la³ jáun² bíh¹ má¹tih²¹ náh² héih³² quioh²¹ Cristo.

³ Quí¹ ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ quién² ta³ tiá²
lin¹ hi³ lín³ hí¹ cáun², tsá² la³ hí³ dá² lí¹ lí²can²
hnga² bíh¹. ⁴ Ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsáu²
hniáuh³² chu³ ñih³ he³ lánh³ ngi³² hnga²; ní¹juáh³
la³ chun¹ tsú², jáun² zia³² jái¹³ jmu³ tsú² tsah³,
ti³la³ jun³juáh¹³ uu² cunh³ tsú² hnga² quionh³ tsá²
siáh³ yáh³ má¹ná¹. ⁵ Quí¹ ma³ quin³² ma³ jan³²
bíh¹ tsú² hniáuh³² jíe³ la³ cun³ hi³ ca³tin¹.

⁶ Ní¹juáh³ tsá² má²tin³² jú¹ chí³² hniáuh³² bíh¹
tsóh³ tsú² ca³lá² la³ cun³ la³ji³² hi³ zioh² ní¹con² ti³²
tsá² má²ta².

⁷ Ha³ lí² lí¹ cuí¹ lí³can² náh² hmóu³², quí¹ hí¹ jan²
yáh³ tiá² hin² tioh²¹ cónh³² cuú²nga¹ Dió³². Quí¹
li³ua³ cáun² hi³ jñi³² tsá²mi³cuóun², hi³ jáun² bíh¹
siáh³ loh¹³ tsú². ⁸ Quí¹ tsá² jmu² la³ cun³ hi³ ti³²
tsí³ hnga², lín³ tsú² la³jmí¹ lín³ jan² tsá² zia³² hi³
jñi³² bíh¹, hi³ jáun² la³ cun³ rón³² lín³ jáun² bíh¹ tsú²
loh¹³ hi³ tsa³hín³. Ja³bí¹ la³ jáun² lín³ tsú² la³jmí¹
lín³ tsá² zia³² hi³ jñi³² ní¹juáh³ tsá² jmu² la³ cun³
hi³ ti³² tsí³ Jmí²chí³ Chun¹, ti³la³ tsá² la³ hí³ má¹ná¹
loh¹³ hi³ lí¹³ zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹. ⁹ Jáun²
né³, tiá² hniáuh³² yáh³ huo¹³ dí² hi³ jmu³² hi³ chu²¹,
quí¹ ní¹juáh³ tion¹³ dí² tsí³, jáun² ló³² bíh¹ quiú¹³
dí² la³ cun³ jmái¹ hi³ ca³ti²¹ ló³². ¹⁰ Cun³ní¹ hi³
jáun² né³, cuí¹ jmú¹³ dí² hi³ chu²¹ ní¹con² ji³ lin²
tsáu² la³ ma³ quin³² ma³ cu³ jéin³² hi³ lí¹³ jmú¹³ dí²,
ti³la³ ti³ jláh¹ bíh¹ hniáuh³² jmú¹³ dí² ziáun² ní¹con²

tsá² reh² má¹ná¹, tsá² má²nio² hí³ cáun² tsí³ la³jmi¹
má²nio² jáun² cáun² tsí³ dí² hmóu³².

*Ní¹ má¹lí²hlí² lí²liéinh³² tsú²tsá² hí³né³, jáun²hah²
tsú²jái¹³*

11 Hi³ jáun² né³ jsá¹ní² jie³ cónh³ tiá² cah¹ huéh³
hi³ tioh³ ní¹ sí² hi³ má²lí²jmú³² jná¹³ lá² hi³ ca³tin¹
hnoh² cun³quionh³ uón³² huen²¹ **12** Né³² né³, tsá²
dí²quiaun³ hnöh² jmái¹ hi³ má¹tih²¹ náh² la³ cun³
hi³ ná¹ngi²³ tsú² hi³*tiu³² chí²lau² hná¹³ ní¹ zian²,
jmu²tsú²la³ jáun²quí¹cun³ní¹hi³hnió³ha³re²ní¹
ní¹con²tsáu²bíh¹, quí¹ jáun²tiá² lí¹³ hi³tsa¹tsáu²
ní¹má¹ti³ ní¹hléh²¹tsú²jái¹³hi³ca³ti²¹hi³ca³taun³
jáun² Cristo crei²¹. **13** Quí¹ hí¹juáh³ hmóu³² yáh³
tsá²la³ hí³tiá² jmu²la³ji³²la³cun³hi³juáh³liei²¹.
Cáun²ti³ lí¹hnió³bíh¹tsú²hi³li³zia³²li²¹jáun²
quián¹³náh², hi³ jáun² hí³ dí²né³ má²jmú³tonh²
cun³ní¹hi³ má²lí²di³quiaun³dí² jáun² hnöh²jmái¹
hi³li³zia³²cáun²li²¹ní¹con²ngú³quián¹³náh².
14 Ti³la³hi³ca³tin¹jná¹³huen²má¹ná¹, hí¹cú¹pih²¹
yáh³tiá²hnó³²jná¹³hi³jmú¹tonh², ti³la³jná¹³
dá²tsah¹ná¹cun³ní¹hi³hliá²Jesucristo Ti³²Juo¹³
dí²ja³tsí³hi³jún³ní¹crei²¹bíh¹. Hi³cun³ní¹hi³
ca³tin¹crei²¹quioh²¹Cristo né³, jáun²la³ji³²bíh¹
la³cun³hi³jmú²tsá²zian²hngá¹máh³lá²quien²,
tiú²uú²quien²yáh³ní¹con²jná¹³, hi³ja³bí¹jná¹³
siáh³uá²ja³²tiú²uú²hi³quien²ná¹hí¹cú¹pih²¹
ní¹con²hngá¹máh³lá². **15** Quí¹[ní¹juáh³jan²tsá²
má²cá²cunh³quionh³Cristo], hí¹cáun²tiá²lin¹ní¹
quien²yáh³ní¹juáh³hi³já¹tú¹ho³tiá²já¹tú¹chí²

láu² hná¹³ ñí¹ zian² tsú²; ti³la³ la³ cun³ hi³ quien² má¹ná¹, hi³ má²lín³ tsú² tsá² hmai²¹ bíh¹. **16** Hi³ jáun² la³jín³² tsá² zian² la³ cun³ lí³ héih³² lá² cuí¹ zian² tsú² cáun² hi³ re² hi³ tñ², jí³ hi³ cuí¹ já² siáh³ mií³ tsí³ Dió³² ñí¹con² tsú², la³ cun³ la³jín³² tsá² tionh² jo³cuo² Dió³², tsá² ná¹lín³ hí³ ti³tsóh³dí¹ tsá²*Israel.

17 Né³² ti³ chíján³, hí¹ jan² tiú²uú² hin² hniáuh³² ma³tsan² tsín³² ná¹; quí¹ la³jí³² bíh¹ cuoh² hi³ quion¹ jná¹³ lá² jmu² lin¹ hi³ líñ³ jná¹³ jan² tsá² quian²¹ Jesús.

18 Hi³ jáun² né³ reh², cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí². Cun³ ni² bíh¹ tí³ jái¹³.

**Jú¹ chú³² quioh²¹ Jesús tsá² lin³ Cristo
New Testament in Chinantec, Sochiapam
(MX:cso:Chinantec, Sochiapam)**

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Sochiapam

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Sochiapan [cso], Mexico

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Sochiapam

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
6f949189-17f1-57a8-bc53-e209204aa59c